

Izhaja vsak pondeljek
in četrtek ob 8. uri
— predpoldne. —
Stane za celo leto 15 L.,
za pol leta 8 L., za četrtek
leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 20 L.
Na naročila brez
doposlane naročnine se
ne oziramo.
Odgovorni urednik:
RICHARD OREB.

GORIŠKA STRAŽA

V Gorici v četrtek 26. aprila 1923.

Številka 33.

Letnik VI.

Nefrankirana pisma se
ne sprejema. Oglesi
se računajo po dogovo-
ru in se plačajo naprej.
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk. S. Spazzal
v Trstu.
Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

Korist naroda

— 60 —

Ko je «Goriška Straža» započela boj za izmenjavo našega ljudskega denarja, so se oglasili nekateri gospodje in ugovarjali. Opominjali so nas, da je pri Jadranski banki naloženo tudi premoženje nekaterih zadrug in da moramo že radi tega bolj milo pisati.

Še danes slišimo, kako so nas pregovarjali, »Jadranska banka bo rešila nekaterim zadrugam življenje in to mora Straža upoštevati. Saj je dr. Wilfan v tržaški Edinosti jasno poudaril, da je združena z Jadransko banko korist našega narodnega gospodarstva.«

Mi smo pa odklanjali trditev, da je Jadranska banka zastopnica naše narodne koristi in zavračali z ogorenjem najmanjši poskus mešati naše ljudstvo z bančnim kapitalizmom.

Dol z zaveso!

Toda priznati smo morali, da je v grdi in sramotni zadevi vendar še majhna svetla točka. To so bile tiste maloštevilne zadruge, ki so imale svoj denar pri Jadranski banki v Trstu. Droben žarek v temni noči.

Toda čujte in strmite, tudi v tem upanju smo bili kruto prevarani. Jadranska banka v Trstu ne marata niti vinarja zadrugam, pri njej naložen denar zadrugam ne bo izmenjan.

Ljubljansko »Jutro« poroča, da sta se obrnili dve zadrugi na Jadransko banko in zahtevali, naj jim sedaj, ko je prejela 43 milijonov, izmenja vložen denar.

Slavna banka pa je na to zahtevo odgovorila tako-le:

»Jadranska banka je prejela od kr. vlade v Rimu odškodnino za efektivno škodo, ki jo je pretrpel zavod (torej ne jugoslov. državljan), kakor smo čitali v Edinosti) o priliku izmenjave kron v lire in to ne stoji v nobeni zvezi z vložki.«

Navadna kupčija

Ali ste slišali slovenski in hrvatski zadružniki? Miljoni, ki jih je prejela banka, nimajo nič opraviti »z vložki«, od vloženega denarja Vam ne dajo niti lire. Vso sveto požre banka sama. Trinajst milijonov pojde do zadnjega vinarja v žep akcionarjev, bogatašev, kapitalistov! Reveži naj mirno poginejo.

Zdaj naj pa le pride še kdo in trdi da je z Jadransko banko združena korist našega narodnega gospodarstva!

Ali je narodna korist v tem, da mečejo ven naše zadruge, da jim ne dajo vinarja, da jih tirajo v pogin?

Zadnji slepec mora spregledati in

spoznati, da je šlo pri stvari le za bankirje in ne za slovenski narod! Sklenili so navadno kapitalistično

kupčijo, ki je danes ne morejo več tajiti in skrivati, ker jo vidi cela dežela.

ki. Vse lahko narediš gospodom džavnikom, le njihovega žepa se nidotkaj.

Okoli denarja se vrči torej konferenca v Lozani. Pogajanja so zelo taha in tajna, kajti o denarju in kajčijah človek ne govori rad na glas. Ko se bodo »zgligli« in si udarili roko, potem pridejo šele prvi ministri v Lozano in podpišejo slovesno pogodbo. Naredili bodo svečano pojedino, govorili o večnem prijateljstvu, žepi pa bodo polni zlata.

Boj brez konca.

Tudi na Rurskem gre v prvi vrs za denar. Francozi so divji, ker nmorejo priti do cvenka. Dolge mesec so že na nemški zemlji, a je ne zna jo in ne morejo gospodarsko izkoristiti. Prišli so, da odnesejo čez mej premog, drva in železo, a nemški ljudstvo se tako silovito upira, da s Francozi še vedno praznih rok. Pre nosom jim ležijo rudokopi, a ne daj iz sebe nič. Kakor hitro hočejo Francozi do zemeljskih zakladov, se delavstvo upre in vrže od sebe krami. Vsa mogoča sredstva je Francoz z uporabil, da bi Nemca upognil. Strljal je na ljudstvo, nalagal denarni kazni, metal delavce, na cesto, izgnal uradnike čez mejo, skušal se do brikati, grozil in strašil: vse je bil zastonj! Uspeh je bil le ta, da se je Francija osočila po vsem svetu.

Tudi sosedje trpijo.

Toda ni le Francija tista, ki trpi škodo. Kakor v svetovni vojni tak občutijo tudi sedaj vse sosedne države posledice francosko-nemškega spora. Ker je trgovina ustavljena in ne prihaja iz rurskega ozemlja nit vagon blaga v sosedne dežele, je nastala gospodarska kriza v Švici, v Holandskem in v skandinavskih dežavah. Nevelne dežele se ljutijo na Francijo, ker jim meša s svojimi na silstvi gospodarsko življenje. Najbolj okuša sadove francoske politike Anglia. Ta država bi rada trgovala Nemci, a ne more. Brezposelnost na rašča in z njo raste ljudska zahteva, naj poseže angleška vlada v nemški francoski spor. In res je zunanjji minister Curzon pozval Nemce, naj stavijo jasne predloge za sporazum. Angleži hočejo torej posredovati. N Nemškem je angleški korak vzbudi odobravanje in v par dneh bo nemška vlada predložila svoje zahteve. Kakor čujemo, mislijo ponuditi Nemci 30 milijard zlata, a zato zahtevajo od Francozov, da spraznijo rursko ozemlje. Ne vemo, če bo Nemčija dosegla svoj namen. Morda bodo Francozi nemško ponudbo surovo odibil in zahtevali več. Morda se bo boj nadaljeval s še večjo silo in brezrčno stjo. To se bo video v najkrajšem času. Vsak človek, ki ljubi mir na zemlji, mora pa iz srca želeti, da bese Angležem posrečilo pobotati obsovražnika. Kajti čim večje in hujšje danes nasprostvo med Francijo in Nemčijo, tem hujša in strahovitejša bo vojna bodočnosti sredi Evrope.

Žep in politika.

Čemu so se torej z antanto sprli? Spor je nastal v gospodarskih vprašanjih. Angleži in Francozi hočejo imeti vojno odškodnino. Kakor vse premagani narodi naj plačajo tudi Turki ubogemu Angležu in Francuzu milijarde v zlatu. Razen tega si poželijo Angleži petrolejske studence v okraju Mossul. Kar se tiče mej na Balkanu, so gospodje od antante popustljivi. Velikodušno darujejo Turkom zemljo drugih. Kajti tujo last ni težko darovati. Kakor hitro pa gre za njih žep, postanejo gospodje Angleži in Francozi trdi kakor kamen. Bog obvari, da bi morali oni trpeti škodo. Strašno in grozno bi bilo, če bi najbogatejše države na svetu darovali beraškim Turkom milijon zlata. In Bog ne daj, da bi ubogi Angleži zgubili turške petrolejske vrelce, ki niso bili nikdar njihovi? Vidite, kako vlogo igra žep v svetovni politiki.

Oborožena moč

V Italiji so torej na delu sile, ki izpodkopujejo fašistovske vlado. Kje in kakšne so te nasprotnne sile?

**Širite Naročajte
Berite „Goriško Stražo.“**

DNEVNE VESTI.

Porinili so zapah.

Visoki fašistovski svet je sklenil, apreti vrata v fašistovsko stranko. V zadnjih mesecih so drli namreč vanjo recej sumljivi ljudje. Dopisni urad tefani pravi, da so se hoteli prišli fašistom poštenjaki, izobraženi in vestni možje, a zadrževal jih je op dvomljivih prikazni, ki so v adnjem času šli med faštiste. Zato v Rimu sklenili, da se stranka oisti in prezrači. Kdor bo hotel v stranko, tega bodo ustavili že na ratih in si ga ogledali od nog do lave.

Radovedni smo, koliko ljudi bodo izključili iz goriške fašistovske ranke.

Socialisti in prvi majnik.

Vodstvo socialistične stranke je te ni imelo posvetovanje, na katerem sklenilo pozvali delavce, naj na 1. maja — kjerkoči to dopuščajo raziere — priredijo progagandne seanke in naj nabirajo za tiskovne slade. Kam so prišli! Včasi na trgih in celo na strehah, sedaj v - kleteh!

Proti nemoralnosti.

V soboto se je otvoril v Milanu Kongres za javno nравnost. Priostvujejo senatorji, poslanci, sodniki, zastopniki cerkve. Najprej je govoril poslanec Belotti proti umazanemu slovstvu in obsodil zlasti nemoralno časopisje in kinematografe, ravnati, da bi morali kaznovati tudi metnike, ki se stavljajo na razpolago za nečedne predstave. Potivla vlado, naj se posluži polne roči, ki jo ima, in naj izda strog ikon v tem oziru. Nato govori poslanec Fino o tem, kako preprečiti nemoralne kinematografske predstave. Zakonski predlog Orlandov, i se je odobril že v senatu, naj gre kaj v poslansko zbornico in naj se zakoni. Po tem zakonu se kaznujejo lastniki kinematografa za nemoralne filme z globo do 2000 lir in aporom enega leta. Tretji govornik izpravlja o varstvu nezakonskih otrok. V starih provincah namreč ne označi tega avstrijskega zakona, potem je nezakonski oče dolžan srbiti za rejo in vzgojo otroka in nezakonski otrok ima pravico tirati d. države pomoč, da dožene očetovno. Govornik zahteva, naj se tak zagon upelje tudi v vsej državi.

2000 častnikov odpuščenih.

Vojni minister je odslovil okrog 2000 častnikov. To bo povzročilo velike mrmarjanja, sicer pa bo kmalu pet vse tiko.

Komisar Pisenti

Vidma je odpotoval po naročilu lade na Francosko, da prouči vprašanje izseljevanja iz naših dežel.

Železniška nesreča v Postojni.

Ta teden se je dogodila na postaji v Postojni železniška nesreča. Iz Postojne je imel odpotovati ob 7 uri in pol zvečer proti Ljubljani tovorni vlak.

Tik pred odhodom naznanijo strojevedji, da je treba priklopiti še tri vozove, ki stoe na stranski progi. Strojevodja požene lokomotivo nazaj, da doseže čakajoče vozove.

Toda stroj je šel s tolikšno silo, da je trčil vozove in jih pognal daleč nazaj po progi. Vozovi so pridržali na druge tračnice, kjer se ustavljajo osebni vlaki z Dunaja. Nesreča je hotela, da se je v istem trenutku bližal res proti postaji osebni dunajski vlak. Popolnoma izključeno je bilo, odstraniti v taki naglici s proge tovorne vozove. Razen tega je bil gost dež, da strojevodja ni mogel zapaziti vozov na progi. Zelen signal je naznanjal dunajskemu vlaku, da je vhod prost in tako je sopal stroj z veliko naglico proti postaji. Sele z zadnjem hipu so železničarji dvignili rudeč signal.

Bilo je že prepozno. Strojevodja je sicer zaprl vse zavore, a vlak se ni mogel več ustaviti. Ko so potniki zvedeli, da preti nesreča, se jih je polasti velik strah. Zene in otroci so začeli vptiti in vse je drlo v zadnje vozove. Nekateri so hoteli skočiti iz vlaka na progo. V tem se je že začul silen trest lokomotive, ki je udarila v tovorne vozove. Prvi vagoni so se dvignili eden nad drugega, osem se jih je prevrglo iz tira.

K sreči ni bilo niti enega smrtnega slučaju. Dva železničarji sta bila ranjena izmed potnikov trije lahko poškodovani.

Železnica je utrpela 200.000. lir škode.

Stambulijski zopet zmagal.

Na Bolgarskem so se zvršile volitve v državni zbor. Voditelj kmetiske stranke Stambulijski je premagal na celi črti svoje nasprotnike. Izmed 246 poslancev si jih je priboril več kakor 200. Stambulijski se je vrnil po volivnim potovanju zmagovalno v Sofijo.

Bivši avstrijski vojaki pozor!

Pri okrajnem vojaškem poveljstvu v Bočnu se nahaja še vedno 350 kovčkov in zavojev, ki so last bivših avstrijskih vojakov, ki so danes italijanski državljanji. Po informacijah, ki jih je dobilo omenjeno vojaško poveljstvo gre za zavoje in kovčke, ki so majhne vrednosti in katerili lastniki sploh ne marajo. Kljub temu pa je vojaško poveljstvo razposlalo prizadetim županstvom seznam lastnikov. Oni ki hočejo, da

se jim njihova lastnina dopošije, naj vložijo tozadevne prošnje na omenjeno vojaško poveljstvo potom domačega županstva.

Borba naših zadrug.

Centralna posojilnica v Gorici nam je poslala sledeči dopis:

«V članku »Borba naših zadrug», priobčenem v Vašem cenjem listu od dne 23. t. m. je med zadrugami, ki imajo ontran meje nezamenjene krone, naveden tudi naš zavod z zneskom K 1,296,205. Prosimo Vas, da blagovolite popraviti v prihodnji številki Svojega cenj. lista to netočno trditve. Naš zavod nima ontran meje sploh nobene nezamenjane vloge. Naš zavod ima večjo vlogo edino pri goriški podružnici Ljubljanske kreditne banke, kateri pa so bile, kakor iz listov znano, kronske vloge zamenjane.»

K dopisu Centralne posojilnice, ki ga radi priobčujemo, pripominjam sledeče: podružnica Ljubljanske kreditne banke v Gorici se je bila svoj čas postavila na stališče, da je denar Centralne posojilnice naložen pri centrali v Ljubljani, da leži torej ontran meje. Zato je prišlo tudi do pravde med obema zavodoma, ki še danes ni končana. Mi smo uvrstili denar Centralne posojilnice med vložke ontran meje. Sicer pa je za nas to postranskega pomena: ugotoviti smo hoteli pač le statistiko vsega neizmenjanega demarja.

«Slovenka.»

Upravništvo »Slovenke« se je preselilo z dnem 25. aprila iz ulice Mammelli v ulico Ponte Isonzo št. 10 pritličje. Naročnice pozor!

Kaj je storil odvetnik Pisenti?

Straža je poročala, da je imel tajnik fašistovske stranke gospod Pisenti v Vidmu govor, v katerem je poudaril, da spremeni vsaka prispolnica k fašizmu tujerodca v Italijana. In vsaka italijanska beseda, ki je iztrgata iz ust Slovencu, pomeni zasluzno delo za domovino. Tako je bilo črno na belem v listu Piccolo in mi smo seveda stvar prispolnici. Sedaj pa prihajajo iz Vidma pritožbe, da odvetnik Pisenti ni izgovoril teh besed, da je bilo torej pisanje tržaškega časopisa krivo. V Vidmu ugotavljajo, da je Pisenti izustil v svojem govoru sledeče besede:

«Vsaka prispolnica, ki jo razdeli naš odsek na meji, pomeni posvetitev pravice do italijanskega državljanstva: vsaka beseda Dantejevega jeziká, katero izusti prvič tujerodec ne radi nasilja, temveč vsled asimilacije, pomeni pridobitev za italijansko domovino.»

Take so bile torej besede Pisentija.

Mi smo jih priobčili zato, ker hočemo biti tudi napram političnim nasprotnikom stvarni in neprištanski.

Drugič naj gospodje skrbijo, da bodo italijanski nacionalistični listi pravilno in točno poročali, pa bo vse v redu.

Važno za kmete!

Opozarjam, že danes naše kmečke davkoplačevalce na važen članek, ki izide v prihodnji številki Straže o davku na dohodek iz zemlje. Članek je važen, ker morajo kmetje do 30. junija izpolniti obrazec, ki so ga prejeli od davkarje. Prečitajte ga torej natančno!

PRIREDITVE.

Šturijski Ajdovščini: V nedeljo dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne predi tuk. »Slov. izobraževalno društvo« na dvorišču gostilne gosp. Jos. Čermelj-a v Šturijsah veselico s sledečim vsporedom: 1) *: Opomin k petju, P. H. Sattner, mešani zbor. 2) I. Zupan: Grajska hči, D. Fajgelj, moški zbor. 3) M. Vilhar: Plevice, F. Ferjančič, ženski zbor. 4) Lipoglavski: To zares užitek ni, Alb. Leban, šaljiv dvospes. 5) Venček narodnih pesmi, A. Grum in M. Bajuk, ženski zbor. 6) J. Pagliaruzzi: Na planine. E. Adamič, moški zbor. 7) O. Zupančič: Ples kralja Matjaža, A. Lajovic, mešani zbor. 8) *: Sovražnik žensk, burka v enem dejanju. 9) S. Gregorčič: Kitica, A. Foerster, mešani zbor. Upravo, da nas tudi sedaj obiščejo vsi priatelji petja in poštene zabave.

Vprašanja in odgovori!

Vprašanje: Kaj bo z denarjem, ki smo ga naložili leta 1916 v ljubljanske posojilnice in ga nismo smeli prenesti čez mejo?

Odgovor: Vlada je obljudila poseben dekret o zapozneli izmenjavi denarja zasebnikov, na katerega še danes zamenjava.

*
Vprašanje: Kako se kolekujejo računi?

Odgovor: Obstajajo tri vrste kolekovanja: Prva za surovine, pri kateri se plača pol od sto od zneska; druga je za izdelano blago, pri kateri se plača 1 od sto in tretja je za luksuzne predmete, pri kateri plača 2 od sto od zaračunjenega zneska. Naš dopisnik naj nam piše, kakšno obrt opravlja, in razložili mu bomo vse natančno.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

Da najdemo za to domnevo dokav, nam ni treba seči v bretanjsko godovino preveč daleč nazaj.

Mnogi pobrežni roparji imajo tako sel, da privabijo ladje in da potem ljen porazdele med seboj. V nekem lučaju je zvabilo začeno smolnato trevje ladjo v plovno vodovje, v katerem se je morala potopiti. V drugem slučaju zopet je baklja, ki so jo sili pritrdili volu na roge, da jo je losil okoli, premotila posadko glede loločene smeri. Vsled tacih nesramnih dejanj, se ni redko razbila kaka adja, ter so to nesrečo roparji porabili v svojo korist.

Oblast je morala kolikor mogoče trogo postopati in zelo občutno kaz-

novati, da je iztrebila take barbarske navade. Prav lahko so torej prišli do sklepa, da se je brezvestni hudodelec na novo poslužil prej priljubljenega pripomočka pobrežnih roparjev. Navzicle vsem izpovedbam Jacka Ryana in njegovih tovarišev so policijski uradniki vztrajali pri tem mnenju. Ko so ti slišali, da se uvede preiskava, so se razdelili v dve stranki; eni so le z rameni skomizgnili, boječenži pa so prorokovali, da bi se s tem one čarownice le razdražile vsled česar bi lahko prišlo do nadaljnih nesreč.

Preiskava pa se je navzlic temu nadaljevala. Policija se je podala na grad Dundonald in uvedla kar najskrbnejše poizvedbe. Najprej so skušali ugotoviti, če ne kaže morda zemlja odtise nog, toda sledov ni bilo najti nobenih, čeravno bi še od včerajnega deževja mokra tla gotovo ohranila najbolj plitvi odtisi.

Stopinje duhov! je vzkliknil Jack

Ryan, ko je slišal o brezuspešni preiskavi, potem bi zopet mogli najti tudi sled vešče. Prvi koraki so torej bili brezuspešni. Slo je predvsem posebno za to, da se dokaže, kako se je ogenj prižgal na vrhu starega stolpa, kako kurivo se je uporabilo in kaki so bili njegovi ostanki.

Glede prve točke se ni našlo ničesar, ne ostanki žveplen, ne kosček papirja. Tudi druga točka je ostala nerazjasnjena. Nikjer ni ležala suha trava, ki bi jo bili prejšnjo noč gotovo v veliki množini nagrabili na ognjische. Tudi tretje točke ni bilo mogče pojasnit, ker ni blo prav nič pepela ali kacega ostanka kuriva, val. Takoj, ko je postelj zapustil, je da je bilo pravo ognjische. — Ali naj se domneva, da je hudobnež držal le veliko bakljo v roki. To je neverjetno, ker se je plamen glasom izpovedal prič z prav velikansko obsežnostjo porazširil, tako, da ga je moštvo »Motale«, navzlic megli že iz dalja-

ve več milij lahko opazovalo.

Ves trud oblasti je imel edino te posledico, da je nastala zopet ena pravljica več, katera je morala spomin na potop »Motale« ovekovečiti in tako potrditi nesporno prikazan ognjeničar. Tako pogumni dečko, kot je bil Jack Ryan, ni mogel pri svoji telesni krepkosti dolgo ostati v postelji. Nekaj kožnih vdrtin in malo izpahnjenje ga ni moglo prisiliti, da bi še nadalje ostal brez dela, kar je bilo neobhodno potrebno. Ni imel časa, da bi smel biti bolan.

Jack Ryan je torej v kratkem okreval. Takoj, o je postelj zapustil, je nameraval še pred nastopom dela na pristavi, izvršiti že davno sklenjeni namen, namreč obiskati svojega prijatelja Harryja, da izve, zakaj se ni ta udeležil slavnosti v Irvine. Pri možu, kakor je bil Harry, ki ni njičesar obljubil, da ne bi tega tudi izpolnil, se mu je kaj tega zdelo zelo neverjetno.

aj je novega na deželi

DEBDO.

ne 17. aprila je umrl v Podbrdu letni Miha Kaltnekar, ki je bil kveni pevec od svojega 18. leta, ej 55 let ter občinski sluga okrog let. Na velikončne praznike je pel v cerkvi na koru. Po kratki se je preselil v večnost. Po pa se je udeležil poleg drugega občinskega zastop in požarbrahma v paradi. Cerkveni zbor pa se je poslovil pred žalosti v cerkvi in na pokopu z žlostinkami. Lepo je bilo od vnetega in vztrajnega, ki je nad pol stoletja pel na in pri drugih slovesnostih. Nauiva v miru!

DOVŠČINA.

Dramatični Krožek v Ajdovščini dajujo svojo letošnjo sezono na sobohod, dne 10. maja t. l.; ob tej vprizori Avg. Strindbergo v treh dej. «Pelikan», ki je najznamenitejših svetovnih del predstava bo obenem tudi slavna, kar bo petdeseta, ki jo je «Dr. dal na svojem odru od svojega stanka (leta 1919). Opozarjam že nes vsa prosvetna društva in poznike iz okolice na slavnostno drstavo. «D. K.» je bil po vojni v Julijski Krajini, ki je dal ponadje nadaljevanje in oživotvo prosvetnega dela.

NAL.

pondeljek dne 23. t. m. je umrla dolgi in mučni bolezni gospa Zega, vdova po pokojnem dem poslancu, županu in nadučju gospodu Mihu Zegi. Dobra ponica zapušča 3. sinove in 2 hčeri, orn ženi in materi prijazen spom! Izražamo družini naše iskreno

evsko in bralno društvo «Sloga» dočinju je priredilo dne 15. t. m. o «Moč uniforme», ki je ne pričevalo dobro uspela. Vsled vremena nismo pričakovali vdeležje. Zahvaljujemo se sosednim društvom, posebno

pa Narodni Citalnici v Ročinju in Katoliškemu izobraževalnemu društvu v Avčah.

Jscrena hvala vsem igralcem in igralkam ter pevskemu zboru, posebno pa gospodu Čefarinu. Odbor.

Št. VID PRI VIPAVI.

Velika ruska predstava v dvorani gospoda A. Bizjaka v soboto dne 28. aprila ob 8 uri zvečer in v nedeljo 29. aprila ob 3½ uri popoldne. Program je nov. Pridite vsi! Po predstavi prosta zabava.

STRŽIŠČE.

Po senožetih naše in sosednih vasi je zelo mnogo senikov. Razni turisti, ki obiskujejo naše gore in tudi drugi «izletniki», ki pogosto prihajo v naše planine, imajo v teh senikih svoja zavetišča in prenočišča. Na mesto da bi pa bili hvaljeni, gospodarijo včasih po teh senikih da je joj! Ne pazijo na snagone zdi se jim škoda desk za kurjavo, vrata pustijo po odhodu mnogokrat odprta, da se dela škoda in ne dolgo tega bi bili enega skoro zažgali. To je grdo in surovo. Če se bo to še ponavljalo, bomo posestniki primorani senike zabiti in bodo različni «hribolazci» ostali brez strehe in zavetišča.

BILJE. Obnovljeno tamburaško pevsko društvo v Biljah priredi dne 10. maja t. l. točno ob 3½ uri popoldne svojo prvo vrtno veselico pri g. U. Nemeč.

Na programu so razne točke petja sosednjih društev ter Nušičeva trodejanka «Navaden človek.» Med odmori udarja domači tamburaški zbor. Isto popoldne, se bo vršla javna tombola občine Bilje na istem prostoru. Po končani prireditvi prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor!

KOJSKO.

O priliki občnega zabora Hranilnice in posojilnice, ki bo v nedeljo 29. t. m. ob 3½ popoldne v občinski pisanji, se bo vršilo zelo zanimivo gospodarsko predavanje.

ESTNE NOVICE.

Smrt stranke!

stranka «Gruppo d'Azione», ki se ustanovila po vojni v Gorici, nastala in tudi zmaga pri občinskih izvah v mestu, se je te dni razpustila. Stranka je dočakala izredno 31 mesecev. Gledě nas Slovensko trdimo, da so bili v tej enki elementi, ki so bili nam pravčični. Naj torej v miru počivajo!

Odhod Gottardijs.

Vitez Gottardi je odšel iz Gorice. Ko prišel iz južnih krajev v mesto, je precej gorak nasproti nam Slovenskim, no, počasi se je ohladil in je stal napram nam celo zelo prijazen. obenje je bil zelo dober človek, ki je občeval s vsakomur.

Na čast Jolande.

Goriške gospe so hotele počastiti roko Jolande. Zato so skenile potrebni ubogi doklici, ki se je rodila dan poroke ali tekom 8. dni po roki, 100 lir. Konkurenca ne bo av živalina, ker je 100 lir premašo.

Na Skalnico — na Sveti goro!

Pomlad je ovenčala naravo z brezvilnimi rožami. Najlepša je skrivstna roža na Skalnici, ki razširja priletnejši duh po naši trdo preizkani deželi. Pridite, pojdi na Marijin, k skrivnostni roži, da razveseli in pokrepča v teh preih časih! V nedeljo dne 29. t. m. 5 in pol odhod iz Gorice s Kata-

rini jevega trga, ob 6 in pol odhod iz Solkana. Ob 9. uri bo na Sveti gori sv. maša z govorom, na koncu litanijske s svetim blagoslovom. Romanje ob vsakem vremenu!

Mladina na Ajševici.

je priredila v nedeljo dne 22. aprila igro: Razvaline življenja pri g. Val. Komelu pod milim nebom. Vreme je bilo sicer preteče, da je marsikoga, zlasti iz mesta zadržalo, a kljub temu se je nabralo obilo občinstva. Igralcii so svoje uloge povsem dobro izvršili. Resna igra se je prav prigala žalostnemu vremenu, vendar so v odmorih vrlji tamburaši skrbeli za veselo zabavo. Parkrat so tudi pevski zbori nastopili. Hvala ajševski mladini!

Tatvina pri belem dnevu.

Predzadnjo soboto so obiskali držni tatovi znano gostilno g. Čubeja na Tržaški cesti. Na zvit način se jim je posrečilo vdreti ob belem dnevu okrog 1 ure popoldne v prvo nadstropje v stanovanje g. Čubeja. Medtem ko so nekateri tatovi motili domače v gostilniških prostorih, so drugi v prvem nadstropju opravljali svoj posel. Okrog 1 in pol je gospa Čubej, prišla v svoje stanovanje in se močno prestrašila: vrata so bila odprta in po omarah je bilo vse razmetano. Lopovi so odnesli krog 800 lir v gotovini, več zlatanine in srebrnine. Škoda znaša okrog 4000 lir. O tatoih ni sledu.

Nova gostilna.

Pred vojno dobrozdana gostilna «Pri črnem orlu» v ulici Ascoli je bila pred par dnevi zopet otvorjena. Glej oglas!

Novodoben berač.

Beračenje v našem mestu se je že tako razpaslo, da postaja naravnost nadloga. Radi priznavamo, da je pri mnogih črnatih beda vsak dan hujša in jim zato ne preostaja drugo kakor beračna palica. Toda kakor povsod so tudi med berači — izkoričevalci. Gotovi ljudje gredo med berače, ker jim delo smrdi in ker kot berači bolj udobno žive ter si s priberačem denarjem lahko tudi marsikaj privoščijo. In zlasti od teh zadnjih ima vsak svoj poseben način s katerim skuša čim več «zaslužiti». Najmodernejši je pa brezvomno nekaj berač, ki hodi v spremstvu nekega v črno srajco oblečenega tovariša s harmoniko po gostilnah. Igra razne pesmi ter vsakokrat, predno začne na glas, pove, katera pride na vrsto: fašistska, garibaldijeva i. t. d. Med igranjem dela navdušene vzklike, ter včasih tudi zahteva od poslušalcev, da vstanejo ali se odkrijejo. Po kon-

čanem igranju pobere s prav odločno besedo domnevni «zaslužek» in potem odide. Pa recite, če ni to res nevoden berač?!

«Veleja» v Trgovskem domu.

V soboto dne 28. t. m. ob 8 uri zvečer se vrši v Trg. domu predstava znanega Novačanovega igrokaza «Veleja.» Dejanje je velezanimivo in cel čas napeto. Podaja nam neprijetno sliko življenja na deželi, ki navadno nastane po kakšni prisiljeni možitvi. Prejeli smo o vsebinski drame daljši podlistek, ki ga pa radi pomankanja prostora žal ne moremo uvrstiti. «Veleja» je bila vpravljena na naših najboljših odrh z dobrim uspehom in pričakujemo tudi v soboto v Trg. Domu resničen, umetniški užitek. **V soboto v Trgovski dom!**

Zahvala.

«Goriški godbeni krožek» se najlepje zahvaljuje gospoj Valeriji vd. Korsič in g. svetniku M. Korsič za dar 200.— lir, katerega sta mu nalonila v priznanje za sodelovanje pri pogrebu nepozabnega g. voditelja Vl. Korsiča. Hvala prisrčna!

GOSPODARSTVO

Industrija v goriški okolici.

V Podgori je bilo pred vojno kaj živahno gospodarsko življenje. Papirnica in celulozna tovarna v Podgori ter predilnica in tkalnica v sosednjih Stražicah so preživljale številno delavstvo, ki je bilo v teh tovarnah stalno zaposleno. Zasluzek je bil sicer skromen, a gotov, ker so tovarne stalno obratovale. V teh tovarnah je bil zaposlen domačin, a tudi delavstvo iz Gorice in vse goriške okolice. Desetine deklet in fantov so dnevno romale iz Solkana, Štandreža, Sovodenj, Šempetra, Pevme, Ločnika. Moše in iz drugih okoliških občin. Skupno število vsega delavstva je znašalo nad 3000 oseb. Domačini so izvrševali navadno najnižja dela, kljub temu, da so bili v svoji stroki zelo spretni.

Kmetovalci v Podgori in v najbližji okolici so zanemarili pred vojno poljska dela. Glavna skrb kmeta je bila, da si je priskrel par volov ali konj, s katerimi je prevzal material za podgorsko tovarno. Prevāžali so les, premog, žveplo in razne surovine, ki so se rabile za izdelavo papirja. Iz tovarne so pa vozili na postajo že izdelani papir in celulozo (polfabrikat). Četudi je bilo delo težko in večkrat zelo neprijetno, se je vendar izplačalo, ker je bilo dobro plačano. Že med vojno je prišla večina voznikov ob svoj zasluzek ker so tovarne uporabljale mnogo bolj izdatno in ceno prevozno sredstvo — pocestne vlake. Po vzpostavitvi tovarne bo ta za služek popolnoma odpadel. Zato je najboljše, da se kmetovalec poprime vnovič z vso pridnostjo in vztrajnostjo svojega kmetijskega dela. Na novo naj obnovijo svoje vinograde in njive. Povdignejo naj svojo živinorejo. Gotovo bi uspevala pri nas prav dobro tudi svilopreja. Ako bi pa kmetje ne zmogli tolikega dela, naj bi nasadili veliko število murev, kar bi se s prodajo listja v sosednje furlanske vasi gotovo izplačalo.

Današnji položaj tovarniških delavcev je po večini skrajno žalosten. Velika brezposelnost vlada med našim ljudstvom. Zdravi in močni ljudje iščejo zaman delo. Truma delavcev čaka vsak dan pred bivšo tovarno v Podgori, kjer ruši maloštevilno «srečno» delavstvo staro zidovje in pripravlja prostor za zgradbo nove tovarne. Industrijsko

podjetje Bruner, ki je kupilo vse posest prejšnje akcijske družbe «Leykam-Josefthal» gradi na novo prostorno cementno zgradbo, ki je namenjena za velik parni stroj. S tem strojem se bo proizvajala električna sila, če ne bo mogoče dosegči je dovolj z dosedanjimi turbini. To se večkrat pripeti, posebno po leti, ko zmanjka voda. Kakšek velik bo novi parni stroj, nam poveste to da bo dimnik visok 60 metrov.

Danes je zaposlenih pri vseh delih do 350 delavcev. V kratkem se to število še pomnoži. Kakor čujemo, se zgradi v Podgori velika tkalnica, v Stražicah pa predilnica. V obek tovarnah bo zaposlenih 5000 delavcev. Z velikim upanjem pričakuje vsa goriška okolica, da se tovarne čimprej obnovijo. Ako bi se to zgodilo, bi bilo vprašanje brezposelnosti za enkrat rešeno. Toda bojimo se, da prihrumijo iz starejših pokrajin delavne moči, ki izpodrije domače delavstvo. Delavstvo iz starejših pokrajin ponuja naravnost za nizko ceno brezvestnim kapitalistom svojo delavno moč. Zato je potrebno, da dvignejo naše organizacije pravočamo svoj glas.

TRŽNE CENE V GORICI.

Na goriškem trgu so bile dne 23. t. m. sledeče cene:

Kislo zelje po lir 1.60 do 1.80 kg., karfijol 0.40 do 0.60 kg., artičoki 0.40 do 0.50 kos, navaden fižol L 1.40 do 1.60 kg., fižol kok L 2.80 do 3.10 kg., salata L 1.60 do 1.80 kg., krompir L 0.70 do 0.85 kg., novi grah L 2.40 do 5.— kg., kisla repa L 1.— kg., zeleni radič L 1.40 do 2.20 kg., špinaca L 0.15 do 0.25 kg., vrzote L 1.60 do 1.80 kg., jabolka L 2.60 do 3.— kg., navadno maslo L 16.— do 18.— kg., prešano maslo L 20.— kg., mleko L 1.20 do 1.40 liter, jajca L 0.40 do 0.45 kos.

Valuta.

Dne 25. aprila si dobil na tržaški borzi:
za 100 avstr. kron 2.8 do 3.1 cent.
za 100 dinarjev 21 do 21.50 lir.
za 1 amerikanski dolar 20.05 do 20.15 lir,
za 1 pfund, šterling 93.75 do 94

DAROVJ.

Za Slovensko sirotišče: Ob poroki g. Vencelava Maraža z g. Ivankom Peric nabrali svatje 33 L (Toliko tudi za ital. sirotišče.)

Za Alojzijeviče nabrala vesela družba v Brjah v hiši št. 165 sveto 25.— L. Hvala!

Vso čast gospodinjam

ki zahtevajo odločno pri trgovcu
domač izdelek Pekatete.
So najcenejše, ker se zelo na-
kuhajo.

Poskusite, prepričali se boste.

Cene brez konkurence!
Pri tvrdki

Anton Terpin in drug

Via Rastello 10 — GORICA

dobite najbolj bogato izberi manufakturnega blaga, kakor: volne, tkanine, bombaževine za gospe in gospode; etamin, batist, svile, perkal, raznovrstnega blaga za srajce, asfert, regadin Ritor, žameta za moške obleke i. t. d.

Velika izbera perila za neveste, sedeje, kovtre, volnena posteljna pregrinjala, volne in žime za žimnice.

Velika zaloge vseh predmetov za birmo.

Cene brez konkurence!
Na debelo! Na drobno!

Pozor gospodinje.

Dnevno sveža pražena kava najboljih vrst se dobi v trgovini

R. NARDIN

v GORICI

Via S. Giovanni 10.

Razpošilja se tudi po pošti!

ADRIA ČEVLJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Miru“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

POZOR!

na staro slovensko tvrdko

Razprodajam pohištvo po tako znižanih cenah in sicer

Omare . . . od 200 lir naprej	
posteljnake . . . 90 "	
vzmeti (šuste) . . . 70 "	
blazine . . . 60 "	
kompletne spalnice 800 "	

Velika izbera navadnih in finejših sob, kakor tudi zetenski posteljnjakov.

Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloge pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via Carducci 14 (prej Gospoška ulica) in V. C. Favetti št. 3

MED. UNIV.

dr. Rado Šfiligoj
se je preselil
v Via Mameli (Via Scuole) št. 8

tik stare gimnazije ter ordinuje za kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni od 9-11 in 2-3.

POZOR!

Edina slov. kleparska delavnica

GORICA — VIA S. ANTONIO 8 — GORICA

Priporoča se slav. občinstvu, vsem priateljem in znancem v mestu kakor na deželi za vsa kovinasta stavbinska dela kakor žlebe, cevi i. t. d. Sprejema vsa popravila in galerijska dela po najnižjih cenah.

RUDOLF PODGORNIK

kleparski majster

Kmečka Hranilnica in Posojilnica v Kozani - Vipolžah

registr. zadruga v neom. zavezo vabi na

redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 6. maja 1923 ob 4½ pop. v uradnih prostorih v Kozani.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva,
- 2.) Potrd. računsk. sklepa za I. 1922
- 3.) Volitev načelstva in nadzorstva,
- 4.) Slučajnosti.

K udeležbi vabi OLBOR.

VABILO

k občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Kojskem, registrovane zadruge z neomejenim jamstvom, ki se bo vršil v nedeljo 29. aprila 1923 ob 3½ popoldne v občinski pisarni v Kojskem.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva. O gospodarskem stanju poroča zastopnik Zadružne zveze.
- 2.) Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.

3.) Slučajnosti.

Občni zbor sklepa pri vsakem številu navzočih članov, ker ni bil sklepčen dne 15. aprila 1923 sklicani prvi občni zbor (Zadružni zakon z dne 9. 4. 1873, §. 323).

«OLESCHAU»

Pozor!

Pojavil se je na trgu cigaretni papir «Oleschau». Ta papir je debelejši in po kvaliteti slabejši.

Kadilci in razprodajalci! Pravi Oleschau ima Knjigarna K. T. D. Gorica.

NA PRODAJ je: postelja za 2 osebi, omara, 2 kuhinjski kredenci, mizarska miza in razno mizarsko orodje Via Ponte Isonzo 18 - Gorica.

«Od 1. maja t. l. bo vozil ob pondeljkih, četrtekih in sobotah avtomobil »Poštno avtomobilnega podjetja Kobarid Sv. Lucija, tvrdke A. Devetak dediči v Tolminu» tudi k opoldanskemu vlaku. Odhod iz Kobarida ob 10.30, iz Tolmina ob 11.30, prihod na postajo Sv. Lucija ob 12.05. Odhod iz postaje Sv. Lucija po prihodu vlaka iz Trsta ob 14.30, prihod v Tolmin ob 15.05 in v Kobarid ob 16.10.»

Pozor! Podpisani naznanjam slov. občinstvu, da začenši z današnjim dnevom sprejemam v popravo žepne ure, ure budilke in druge po najnižjih cenah za 6 lir.

M. ŠULIGOJ, urar Via della Barriera 43 (pri državnem kolodvoru)

GORICA.

Hotel - Restavracija „Zlati jelen“

v Gorici, Via Stretta

vsem znan po svoji točni postrežbi, dobri kuhinji in pristnih domačih vipavskih, briških vinh in izvrstnem kraškem teranu se priporoča vsemu občinstvu za obilen obisk. — Na razpolago so tudi lepe in snažne sobe za potnike.

Pridite in prepričajte se:

Lastnik Al. Vida.

Potrti neizmerne žalosti naznanjam tužno vest, da se je naša preljuba mamica, gospa

EMA vd. ZEGA, roj. IVANCIČ

danes ob 1 h pop. za vedno od nas poslovila.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v sredo ob 4 h pop. Emil, Vojko, Darko, Anton in Frančiška Ivančič starši. Hela, Mara otroci Bratje in sestre.

Kanal, 23. aprila 1923.

Brez posebnega obvestila.

ZAHVALA

Povodom smrti našega nepozabnega soproga oz. očeta in starega četa

g. ANTONA FIEGL

posestnika

se zahvaljujemo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za obilno udeležbo pri pogrebu.

St. Maver 23.4.23.

Žalujoči

Marija, soproga

Jožefa vd. Rožič in Rozina poroč. Radinija hčere

NOVA MOLITVENIKA

Dr. Pečjakov, šolski molitvenik in Večno Življenje,

ima vedno v Zalogi Knjigarna katoliškega tiskovnega društva v

— : GORICI : —

Važne knjige

Felicita Kalinšek, Slovenska rica Humek, Praktični sadjar, Ša, Nauk o Šebalarstvu, se Knjigarni K. T. D. - Gorica. Muhiša.

Zadružna zveza

vpisana zadruga z omajeno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadst. uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizijo, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za dejavnost izraževanje, to je sprejema od zadrug vlog in jim daje posilja, posredovanje po možnosti pri nakupovanju blaga (umetnih gnojil, modre galice, žopla itd.), in pri predaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanje zadr

Restavracija pri „Črnem Orlu“

v Gorici, Via S. Giovanni 6

Na novo otvorjena staroznana restavracija.

Točijo se pristna briška in vipavska vina ter izvrstni kraški teran. Postrežba točna. Kuhinja domača. Na razpolago so tudi sobe za potnike.

Toplo se priporoča slav. občinstvu

lastnik Ivan Fiegl.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloge češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Ryman, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suknja.

Blago solidno!

Cene zmerni

Pozor na domačo tvrdko
Franc Saunig - Gorica
Gospoška ulica, sedaj v. Carducci št. 2

Velika izbera Pfaffovih in drugih šivalnih strojev iz prvih nemških tovarn za krjače, šivilje, čevljarje in sedlarje

katere jamči do 20 let

Velika izbera dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. Ceniki na zahtevo, poklicni prosti. Lastna mehanična delavnica. Brezplačni pouk v umetnem vezenju.